

Posudek na bakalářskou práci
Toleranční sbory na Mělnicku do roku 1861
Marek Fojtů

Velmi zajímavý fenomén představuje na Mělnicku čtveřice evangelických tolerančních sborů – v Libiši, Mělnickém Vtelnu, Vysoké a Nebuželích – a to nejen z hlediska historického, ale i architektonického, jelikož ony prvotní modlitebny se dochovaly, v málo pozměněné podobě, do dnešních dnů. Speciální samostatné a komparativní pojednání přitom dosud neexistuje, takže iniciativu M. Fojtů lze jen kvitovat. Je ale pochopitelné, že při tak širokém tematickém záběru nebylo možné zpracovat problematiku komplexu, autor se soustředil dle vlastních slov (s. 3) na základní srovnání těchto sborů v prvních letech jejich existence. V úvodu se kromě tohoto cíle zabývá i stručným přehledem relevantní literatury a rozhledem po pramenech.

Práce má velmi jasnou a logickou strukturu, po úvodu následuje pojednání o nekatolicích v Čechách před rokem 1781, o Tolerančním patentu a o tolerančních sborech na Mělnicku, v podkapitolách o každém z nich detailně. První dvě části jsou přirozeně výhradně kompilační, nicméně autor v nich prokazuje výtečné znalosti recentní literatury, když využívá zvláště prací E. Melmukové, J. Čechury, E. Štěříkové a Z. R. Nešpora, ale cituje i mnohé další studie. Snad jen práce Jiřího Mikulce zde přece jen postrádám (mj. tu nejnovější o náboženském životě v českých zemích). V první kapitole začíná M. Fojtů hned od III. a IV. lateránského koncilu, přechází k českým středověkým poměrům a husitské reformaci, pokračuje zápasem o Českou konfesi a rekatolizací po porážce českého stavovského povstání. Jí navzdory o sobě dávali v zemi čeští nekatolíci vědět v 18. století, východní Čechy a Valašsko (se známým incidentem z roku 1777) představovaly jejich nezdolné ohnisko. Druhá kapitola je o Tolerančním patentu jako takovém, mj. včetně pravidel pro vznik modliteben, o tolerančních přihláškách a o tolerančních sborech a evangelických školách, shrnutých v obou případech do přehledných tabulek. Kapitola třetí představuje vlastní jádro předkládané bakalářské práce. I ona má (skoro) pevně stanovenou strukturu. Autor se v ní věnuje oněm čtyřem sborům na Mělnicku – nastiňuje jejich historii, popisuje tamější modlitebnu, zastavuje se u postav církevních správců/kazatelů (pocházejících z drtivé většiny z Uher, např. v Libiši a Nebuželích šlo o velmi agilního Jana Végha, o němž napsal knihu již F. Hrejsa) a nezapomíná na pojednání o příslušné reformované škole. I zde jde především o kompilaci z regionálních i obecněji nebo úžeji zaměřených odborných prací, ale spektrum literatury je velmi široké a M. Fojtů neopomíná ani pramenné edice a pro Mělnické Vtelno soukromého archivu Jana Maška. V závěru autor sice stručně, ovšem přehledně shrnuje své poznatky a uvažuje o případném námětu pro práci diplomovou. V této souvislosti si dovoluji otázku, kterou z obou možností (a. časové rozšíření, b. podrobné zpracování jednoho z oněch čtyř sborů) by autor považoval za přínosnější a proč?

Bakalářskou práci doplňuje obsáhlý poznámkový aparát, který dokazuje autorovu schopnost pracovat s odbornými texty, tabulky, standardní seznam pramenů a literatury, barevná obrazová příloha (škoda, že autor nenavštívil kromě Libiše ostatní objekty osobně. Jazykově je práce na vysoké úrovni, jen občas pozlobí některé drobnosti, a to spíše stylistické než gramatické (s. 36 – Dohromady zde /sem/ docházelo...).

Práci hodnotím jako **výbornou** a navrhuji ji k obhajobě.

V Plzni dne 17. srpna 2016

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

